

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

«___» _____ 2023 р.

Проект
вноситься народним
депутатом України
Мазурашу Г. Г. (посв. №404)

ЗАКОН УКРАЇНИ

про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо розширення можливостей мобілізувати громадян у військові підрозділи, а також для виконання робіт, що мають оборонний характер, забезпечують функціонування національної економіки в умовах воєнного стану

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є:**

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 44, ст.416):

1.1. Частину першу статті 6 викласти у наступній редакції:

«1. Військово-транспортний обов'язок встановлюється з метою задоволення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань на особливий період транспортними засобами і технікою і поширюється на центральні та місцеві органи виконавчої влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи і організації, у тому числі на залізниці, порти, пристані, аеропорти, нафтобази, автозаправні станції дорожнього господарства та інші підприємства, установи і організації, які забезпечують експлуатацію транспортних засобів, а також на громадян – власників транспортних засобів (ця норма не поширюється на громадян, які мають у власності лише один транспортний засіб).».

1.2. У статті 22:

1.2.1. абзац другий частини першої викласти у наступній редакції:

«надавати в установленому порядку під час мобілізації будівлі, споруди, транспортні засоби та інше майно, власниками яких вони є (крім приміщення, в якому громадяни проживають – в межах площі, яка не підлягає оподаткуванню, а також транспортного засобу, якщо він єдиний у власності громадянина), Збройним Силам України, іншим військовим формуванням, Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту з наступним відшкодуванням державою їх вартості в порядку, встановленому законом.».

1.2.2. абзац перший частини другої викласти у наступній редакції:

«2. Громадяни, які перебувають у запасі і не призвані на військову службу або не залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, під час мобілізації, можуть бути відповідно до закону залучені до виконання робіт, які мають оборонний характер. Ця норма не поширюється на громадян, які офіційно працевлаштовані (не менше, ніж на 0,75 ставки), або здійснюють підприємницьку діяльність і вчасно сплачують передбачені законодавством податки та збори.».

1.2.3. абзац перший частини п'ятої викласти у наступній редакції:

«5. Призов громадян на військову службу під час мобілізації або залучення їх до виконання обов'язків за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, здійснюють територіальні центри комплектування та соціальної підтримки за сприяння місцевих органів виконавчої влади або командири військових частин (військовозобов'язаних, резервістів Служби безпеки України - Центральне управління або регіональні органи Служби безпеки України, військовозобов'язаних, резервістів Служби зовнішньої розвідки України - відповідний підрозділ Служби зовнішньої розвідки України, військовозобов'язаних Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту - відповідні органи управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту) – враховуючи морально-вольові якості кандидатів на призов, а також письмове підтвердження готовності виконувати бойові та інші завдання на умовах запропонованого на час воєнного стану контракту. Військовозобов'язані громадяни, які через релігійні чи особисті переконання письмово відмовляються від призову на військову службу для виконання бойових завдань, можуть бути мобілізовані (залучені), відповідно до сформованих замовлень від Кабінету Міністрів України, місцевих військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, на роботу на підприємства оборонного та інших секторів економіки, або до виконання суспільно корисних робіт (на договірних умовах – з оплатою праці на рівні не менше розміру мінімальної заробітної плати, затвердженої в Україні станом на день мобілізації громадянина на роботу) за місцем реєстрації (фактичного проживання), або, за письмової згоди громадянина, – в інших регіонах.».

1.3. У статті 23 частину першу доповнити новим абзацем такого змісту:

«військовозобов'язані громадяни, які з релігійних або особистих переконань письмово відмовляються від мобілізації у військові підрозділи для захисту Вітчизни зі зброєю в руках, але підтверджують готовність бути залученими до виконання робіт відповідно до абзацу другої частини п'ятої статті 22 цього Закону.».

2. У Законі України «Про військовий обов'язок та військову службу» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 27, ст.385):

2.1. У статті 26:

2.1.1. підпункт «а» пункту 2 частини четвертої статті 26 викласти у наступній редакції:

«а) за віком – у разі досягнення граничного віку перебування на військовій службі (якщо військовослужбовець не подав рапорт про бажання за власним бажанням продовжити проходити військову службу на певний період, або до завершення дії воєнного стану);».

2.1.2. Пункт 2 частини четвертої статті 26 доповнити новим підпунктом «г» такого змісту:

«г) за власним бажанням – у разі подання військовослужбовцем рапорту (звернення) безпосередньому керівнику щодо порушення його прав, як військовослужбовця, і невирішення порушених у рапорті (зверненні) питань, які відповідають повноваженням відповідних командирів (військових посадовців), протягом 7 днів від зафіксованого дня подачі рапорту (звернення) або відсутності відповіді на рапорт (звернення).».

2.2. У статті 38 частину одинадцяту доповнити новим абзацем наступного змісту:

«Під час оголошення загальної мобілізації призовники, військовозобов'язані, резервісти мають протягом 7 діб з'явитись за місцем перебування на військовому обліку до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки для уточнення облікових даних, або повідомити запитані відповідними Центрами облікові дані через поширені публічно (розміщені на офіційних сайтах, сторінках у соціальних мережах) контактні телефони, адреси електронної пошти.».

2.3. Статтю 38 доповнити новою частиною дванадцятою наступного змісту:

«12. Житлово-експлуатаційні організації, інші організації або підприємства та установи, що здійснюють експлуатацію будинків, а також власники будинків відповідно до розпоряджень районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки та рішень виконавчих органів сільських, селищних та міських рад своєчасно подають необхідні відомості до зазначених органів про призовників і військовозобов'язаних, сповіщають їх про виклик до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки шляхом вручення повісток та сприяють прибуттю за викликом.».

2.4. У частині першій статті 39 абзац другий викласти у наступній редакції:

«На військову службу під час мобілізації призиваються резервісти та військовозобов'язані, які перебувають у запасі і не заброньовані в установленому порядку на період мобілізації, або не підтвердили письмово, що

з релігійних чи особистих переконань відмовляються від мобілізації у військові підрозділи для захисту Вітчизни зі зброєю в руках, але готові бути залученими до виконання робіт відповідно до абзацу другого частини п'ятої статті 22 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

3. У Законі України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425):

3.1. частину першу статті 3¹ викласти у наступній редакції:

«Єдиний державний реєстр ветеранів війни (далі - Реєстр) – єдина державна інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для збирання, реєстрації, накопичення, зберігання, захисту та знеособлення інформації про ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, учасників АТО, ООС, інших заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації (з 2014 року), постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.»

3.2. частину шосту статті 3¹ викласти у наступній редакції:

«Центральні та місцеві органи виконавчої влади, інші органи державної влади та військового управління, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування безоплатно надають розпоряднику Реєстру інформацію, необхідну для формування та актуалізації Реєстру, у тому числі таку, що містить персональні дані, відцифрований образ обличчя, та доступ до інформаційних (автоматизованих), інформаційно-комунікаційних, комунікаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, власниками (розпорядниками, держателями, володільцями, адміністраторами тощо) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, у тому числі до Єдиного державного демографічного реєстру, Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, Державного реєстру актів цивільного стану громадян та електронної системи охорони здоров'я.»

3.3. частину сьому статті 3¹ викласти у наступній редакції:

«Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, учасників АТО, ООС, інших заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації (з 2014 року), постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, є відповідальним за забезпечення формування і ведення Реєстру та є його розпорядником.»

3.4. У статті 4 абзац другий викласти у наступній редакції:

«До ветеранів війни належать: учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасники війни, а також а також учасники АТО, ООС, інших заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації (з 2014 року).».

3.5. Пункт 19 частини першої статті 6 викласти у наступній редакції:

«19) військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані, добровольці Сил територіальної оборони) Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, військовослужбовці військових прокуратур, особи рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, поліцейські, особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної пенітенціарної служби України, особи, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

Порядок надання статусу учасника бойових дій особам, зазначеним в абзаці першому цього пункту, категорії таких осіб та терміни їх участі (забезпечення проведення) в антитерористичній операції, у заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, визначаються Кабінетом Міністрів України і має передбачати оперативне надання інформації, необхідної для прийняття рішення, всіма суб'єктами, які володіють такою інформацією, органу, який уповноважений прийняти рішення про надання статусу учасника бойових дій (з визначенням терміну надання інформації та прийняття остаточного рішення, а також відповідальності за порушення цих термінів). Райони антитерористичної операції визначаються Кабінетом Міністрів України, а райони здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації – відповідно до Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України". Порядок позбавлення статусу

учасника бойових дій осіб, зазначених в абзаці першому цього пункту, визначає Кабінет Міністрів України;»).

3.6. У статті 9 пункт 13 викласти у наступній редакції:

«13) працівники підприємств, установ, організацій, які залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у порядку, встановленому законодавством, які залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у порядку, встановленому законодавством.

Порядок надання статусу учасника війни особам, зазначеним в абзаці першому цього пункту, категорії таких осіб, терміни їх участі у забезпеченні проведення антитерористичної операції, у забезпеченні здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, а також райони антитерористичної операції визначаються Кабінетом Міністрів України. Райони здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації визначаються відповідно до Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України".»).

3.7. Статтю 9 доповнити новим пунктом 14 такого змісту:

«14) учасники АТО, ООС, інших заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації (з 2014 року), які отримують цей статус автоматично з дня призову на військову службу під час мобілізації (про що орган, який здійснив призов, зобов'язаний повідомити Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, протягом 3 робочих днів після дня призову – для внесення відомостей у Реєстр) і позбавляються цього статусу у разі і з дня отримання Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, офіційної інформації про те, що відповідний військовослужбовець визнаний дезертиром.»).

3.8. Частину другу статті 11 викласти у наступній редакції:

«Особами, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, вважаються також особи, які брали безпосередню участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України та яким, починаючи з 2014 року, присвоєно звання Герой України з врученням ордена "Золота Зірка", яких, починаючи з 2014 року, нагороджено орденом Богдана Хмельницького трьох ступенів, "За мужність" трьох ступенів, княгині Ольги трьох ступенів, військовослужбовці та члени офіційно визнаних чинним законодавством добровольчих формувань, які загинули під час участі в АТО, ООС, інших заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації (з 2014 року).»).

4. У Законі України «Про національну поліцію» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379) частину першу статті 23 доповнити новим пунктом 49 такого змісту:

«49) за зверненнями територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіональних органів Служби безпеки України доставляють до таких територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіональних органів Служби безпеки України осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені статтями 210, 210¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення.».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом місяця з дня набрання чинності цим Законом забезпечити:

приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Голова Верховної Ради

